

[Ambiental](#)

Marina Vilaseca: "El vincle entre els aspectes ambientals i els socials de vegades s'entén millor des de la gent del carrer que des de dalt."

18/05/2017

Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya

Autor/a: Anna Parisi

Marina Vilaseca de la Cooperativa L'Arada Font: Marina Vilaseca

L'Arada treballant la memòria i el paisatge amb els habitants de Saldes Font: L'Arada

Sessió del Projecte Agrotreballa per l'ocupació de joves en agricultura ecològica Font: L'Arada

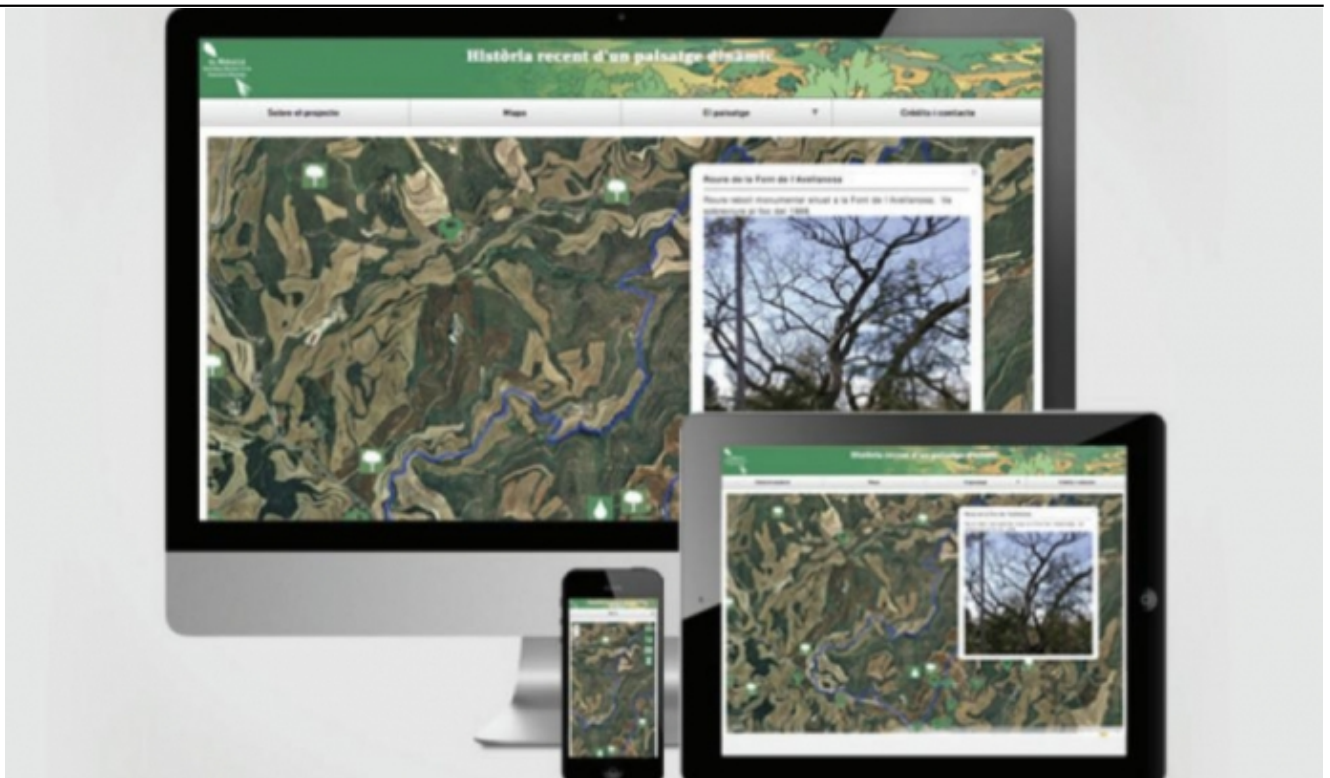
L'Arada col·labora amb Pasturem.cat, projecte per la revalorització de l'ofici i la vida dels pastors. El projecte està promogut per pastors i pastores, La Gaiata, l'associació Territori de Masies.

El projecte Tornaterra ofereix productes agroalimentaris amb un alt valor social. L'Arada col·labora amb el pagès Arnau Vilaseca, promotor del projecte.

Tornaterra promou la recuperació de varietats en desús Font: L'Arada

El projecte Memòria i Paisatge inclou un aplicatiu web Font: L'Arada

Logotip de la cooèrativa L'Arada Font: L'Arada

Marina Vilaseca: "El vincle entre els aspectes ambientals i els socials de vegades s'entén millor des de la gent del carrer que des de dalt."

18/05/2017

Autor/a: Anna Parisi

Xarxa de Voluntariat Ambiental de Catalunya

Resum:

Sota el paraigua de la sostenibilitat i la creativitat social, la cooperativa L'Arada promou iniciatives de dinamització

en zones rurals i barris de la Catalunya central.

A la cooperativa [L'Arada](#) es reuneixen amb la gent i pensen coses. Parlem amb Marina Vilaseca, que ens explica com treballen amb la gent del territori per la dinamització socioambiental de zones rurals i barris.

Us agrada dir que "feu coses". Què fa L'Arada?

Acompanyem projectes locals d'actors del territori, que es desenvolupin sota el paraigua de la sostenibilitat social i ambiental. Bàsicament treballem en zones rurals i en barris desafavorits, en espais de promoció local, sempre sota l'empar de la sostenibilitat.

Com va néixer l'Arada?

Érem un grup d'amics involucrats en els temes de debats territorials. Es va fer un projecte de final de carrera sobre desenvolupament rural sostenible al Solsonès, en el que s'havien organitzat uns tallers participatius als quals va assistir molta gent. Vam voler donar continuïtat a aquells processos que s'havien iniciat, i aprofitant les nostres ganes de fer coses per crear debat pel territori, ens vam constituir com a associació a finals del 2006. Després ens vam anar professionalitzant i ara som cooperativa de treball d'iniciativa social sense afany de lucre.

Quins valors implica l'organització en cooperativa?

Vam triar aquest model perquè L'Arada és un projecte conjunt. En una cooperativa hi ha els principis democràtics de transparència, presa de decisions en assemblea, consell rector, diàleg amb l'entorn, i és la forma que més s'adequa a la nostra manera de fer.

Quina és la realitat a la qual heu de fer front?

Hi ha situacions diverses i depèn dels casos. Quan vam començar en els temes de desenvolupament local es posava molt l'èmfasi en **desequilibris estructurals i de recursos públics al món rural**. Encara existeixen, però cal dir que la crisi ha fet aflorar que hi ha altres zones amb capacitat de resiliència molt inferior que el món rural. S'ha creat una nova oportunitat de treballar la relació entre zones urbanes i zones rurals. El que és cert és que ha crescut **un desconeixement i una separació entre món urbà i món rural**, tant en l'àmbit orgànic com en l'àmbit d'empatia i capacitat d'entendre's, i fins i tot com a usuaris de l'espai.

En zones rurals hem treballat el tema de la **memòria i el paisatge**, per aportar una visió que incorpori la part social del paisatge, superant l'enfocament estrictament ecològic. En el fons el paisatge és el resultat de com a mínim 5.000 anys de relació entre humans i territori, les persones som un vector de canvi i de transformació inherent. Amb la nostra feina treballem per considerar el paisatge com a un llibre d'història, també imprescindible per pensar en el futur.

És una labor destinada a les persones usuàries, però també amb una vocació més ambiciosa, de **fer entendre el món rural d'una forma més integral**. Com a sistema que ha estat desvinculat de les zones urbanes, per forces que venien de fora, no només del món urbà sinó de relacions globals. Aquesta desconexió es reflecteix en les persones, i també en les polítiques públiques i en el món acadèmic. **Cal complexitzar la mirada al paisatge**, que ha estat molt associada al paisatge natural, mentre que no es pot deslligar de l'element humà. El repte és treballar cap endins, cap a la valorització interna del món rural, però també transmetre-ho cap a fora.

No ens agrada generalitzar els temes de despoblament perquè hi ha situacions molt diverses: cal veure cada àrea, tot depèn si hi ha vies de comunicació, alguna indústria a prop... Però sí es pot generalitzar l'**envelliment de la població**; ja no es perd població com en el passat, però la població està envellida. En canvi hi ha pèrdua de pagesia. D'altra banda hi ha **algun retorn** de persones jubilades, de **joves**, i reconversions de pagesos tradicionals a models ecològics.

Quins projectes heu fet i de quins esteu més satisfets?

Pels temes ambientals els aspectes de **memòria i paisatge** tenen molta capacitat d'incidència, perquè ajuden a elaborar una visió de geografia crítica, permeten entendre un territori com al resultat de moltes relacions i

interaccions entre els diversos actors, territoris, estats; també permet ruralitzar la perspectiva històrica. Treballem la memòria com a finalitat en si mateixa (com a projecte d'intervenció social i projecte cultural), però també com a eina, que positivitza, cohesiona la identitat comunitària i crea massa crítica, fa orgull de poble. En tots aquests processos cal establir un diàleg amb el que t'ha d'escoltar, la gent que parla de tu.

Som a una zona on hi ha hagut incendis, i els incendis tenen un gran impacte emocional i mediàtic, i econòmic i cultural. Això serveix a crear diàleg, per entendre que les situacions del paisatge són fruit d'un canvi de relacions entre actors i territoris. Intentem portar aquest diàleg a tots els àmbits, també a l'acadèmic. Sovint es detecten contradiccions en la manera com es parla i tracta el paisatge des de cada àmbit, però també les contradiccions cal veure-les com a ocasions per crear diàleg.

No es poden desvincular els aspectes socials dels ambientals?

No. La realitat és simple i complexa, és complexament simple. Es complica quan s'intenta dotar d'estructura teòrica, i sobretot d'intervenció administrativa i de gestió pública que tot ho separa en compartiments. Aquesta fragmentació és fruit de com s'ha anat entenent l'acció local o el mateix territori. El vincle entre els aspectes ambientals i els socials de vegades s'entén millor des de la gent del carrer que des de dalt. L'anàlisi de la complexitat és més fàcil des de la base que quan vas augmentant tant l'abstracció i els discursos (en detriment de l'experiència), com nivells de gestió i administració territorial. de categories.

A quines dificultats heu de fer front?

Fem sobretot projectes de promoció local amb la gent. Sempre hi ha el repte d'aconseguir que s'apropin les persones, crear espais per la promoció, xarxes de col·laboració i projectes col·lectius, sempre sota els valors de la sostenibilitat, tant si són projectes de memòria com creació d'empreses d'economia social.

Un dels principals inconvenients que ens vam trobar en el passat va ser la dificultat d'entendre-ho des de l'administració local, que al principi ens veia com a una mena de competència de poder. Però ara aquest problema està superat amb un procés d'aprenentatge mutu. Nosaltres som els facilitadors i tècnics, actuem com a secretaris de la diversitat del poble, que està composta pels seus diversos agents, veïns i veïnes, administració, empreses, teixit associatiu...

L'altra dificultat està vinculada a dues grans paraules: **participació i sostenibilitat**. S'utilitzen pensant que hi ha un únic significat, però hi ha moltes maneres d'entendre-les. Sovint quan ho tractes a escala quotidiana amb els grups de persones és més senzill, però quan et mous a nivell més abstracte, polític, pots estar fent servir les paraules amb interlocutors que ho entenen d'una altra forma. Pots estar defensant tesis molt contràries amb la paraula sostenibilitat, des d'eficiència a desenvolupament rural sostenible; i la participació pot ser entesa com a una simple enquesta o com a projecte de creació col·lectiva.

Com treballem?

Som del Solsonès i treballem a l'àmbit geogràfic de la Catalunya central, tractem sobretot zones rurals i fem intervencions en barris més desfavorits (plans comunitaris). Tots els projectes comparteixen el paraigua de la sostenibilitat socioambiental i de la creació col·lectiva. El procés de treball amb la gent i l'acció participativa requereixen treballar molt des de la confiança. A més a més, la participació té moltes intensitats i significats. Tot el que fem ha de ser amb la gent per tant tot comença amb un procés de diàleg i negociació, hem d'explicar-nos, per crear confiança des del principi i estar oberts a rebre les opinions, i aprendre a construir conjuntament. Hem de fer investigació d'acció participativa.

Quin ha estat un moment especial en la vostra trajectòria?

Gaudim amb la feina que hem anat fent tot caminant, i volem continuar anant fent coses, fent la feina cada vegada millor. Hem passat realitats diferents al llarg dels anys. Toquem temes molt diversos i estem contents. Ens agrada implicar-nos en l'economia social. I a escala barris hem tornat a treballar la creativitat social que vam tocar al principi, amb projectes culturals i artístics. Ens reunim amb la gent i desenvolupem eines audiovisuals i arts de carrer per a la dinamització i l'agitació.

URL d'origen: <https://xarxanet.org/ambiental/noticies/marina-vilaseca-el-vincle-entre-els-aspectes-ambientals-i-els-socials-de-vegades>